

Meerwaarden op aandelen zijn vrijgesteld... soms

Stephan Janssens

Ernst & Young Tax Consultants

U bent een natuurlijk persoon en u heeft aandelen. Als belegging of van uw eigen onderneming. U wil die aandelen verkopen. Hoeveel belasting betaalt u op de meerwaarde?

Diverse inkomsten

Meerwaarden op aandelen zijn in principe vrij van belasting, tenminste als het niet gaat om aandelen die u om professionele redenen in uw bezit hebt. De belastingwetgeving voorziet hierop twee grote uitzonderingen. In eerste instantie zijn er de zogenaamde speculatieve meerwaarden. In tweede instantie zijn er de meerwaarden op Belgische aandelen die verkocht worden aan buitenlandse ondernemingen. Beiden worden gecatalogeerd als diverse inkomsten.

De eerste soort meerwaarden worden belast aan 33%, de tweede aan 16,5%. Over deze speculatieve meerwaarden hebben we het hier verder niet meer. Het is een verhaal op zich waar we de volgende keer zullen op terugkomen. In wat hierna volgt hebben we het enkel over de meerwaarden op aandelen in geval van verkoop aan buitenlandse ondernemingen. **Draai de bladzijde nog niet te snel om. Wat volgt is goed nieuws ...**

Familievennootschappen

Om te beletten dat Belgische familiale vennootschappen door buitenlandse ondernemingen zou worden overgenomen, voerde de Belgische wetgever een hele tijd geleden een belasting in op meerwaarden op de verkoop van aandelen.

De Belgische inwoner die zelf of in familieverband 25% of meer van de aandelen van een Belgische vennootschap bezit (een zogenaamde "belangrijke deelneming"), moet 16,5% belasting betalen op de meerwaarden als hij die aandelen verkoopt aan een buitenlandse vennootschap (dus niet als hij/zij verkoopt aan een Belgische vennootschap of aan een andere natuurlijk persoon).

Familieverband is ruim: echtgenoot/echtgenote, kinderen, kleinkinderen, ouders, zussen en broers tellen allemaal mee om te bepalen of er 25% is of niet. Verder wordt de 25% berekend, niet op het ogenblik van de verkoop, maar wel op enig ogenblik in de loop van de 5 jaar voorafgaand aan de verkoop.

U denk Belgisch? U wil er een natuurlijk persoon tussenschuiven die eerst van u koopt en vervolgens zelf verkoopt aan de buitenlandse koper? Helaas een truuk die té eenvoudig is want de meerwaardebelasting is ook verschuldigd indien die tussenpersoon op zijn beurt verkoopt binnen het jaar.

Wie maakt hier eigenlijk de wet ?

Deze vraag zal u misschien wat verbazen, maar het antwoord is niet zo evident. Voorwaar, ik zeg u ... **onze wetgeving wordt niet meer gemaakt in het Parlement in Brussel, maar wel in het Arbitragehof én in het Europees Hof van Justitie.** De Belgische wetgeving wordt door deze beide rechtsinstanties getoetst aan onze grondwet (door het Arbitragehof) en aan het Europees Verdrag (door het Hof van Justitie). Wat niet in overeenstemming is met deze grondbeginselen wordt door deze Hoven naar de prullenmand verwezen.

Het Europees Hof van Justitie kijkt in het bijzonder toe op de toepassing van principes zoals "vrij verkeer van personen" en "vrij verkeer van kapitaal".

Zo vroeg de rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen op 23 juni 2003 aan het Hof van Justitie of de meerwaardebelasting in geval van verkoop van aandelen aan een buitenlandse onderneming, wel verenigbaar was met die Europese wetgeving inzake vrij verkeer van kapitaal. Immers, de belasting is enkel maar van toepassing indien verkocht wordt aan een buitenlandse vennootschap en niet als er verkocht wordt aan een Belgische onderneming.

Het Europees Hof van Justitie bevestigde een jaartje later (8 juni 2004) dat er inderdaad een probleem is. Het betrokken wetsartikel schendt het Europees Verdrag en de Belgische rechter mag de belasting dus niet laten toepassen.

Wat is de volgende stap?

Er blijft een wetgevend initiatief nodig om de belasting af te schaffen. Veel keuze heeft de Belgische wetgever niet omdat eenieder die zich in een gelijkaardige situatie bevindt naar de rechtbank zal stappen. De rechtbanken zullen wel gedwongen zijn om in dezelfde zin te antwoorden als wat het Hof van Justitie hen heeft voorgeschreven.

Maar in welke richting dat initiatief zal gaan is natuurlijk een ander paar mouwen. U verwacht misschien een afschaffing van de belasting, want dan is er uiteraard weer gelijkheid tussen niet-inwoners en inwoners. Maar de gelijkheid kan ook in de andere richting gerealiseerd worden, namelijk door de invoering van een belasting op meerwaarden op aandelen (al dan niet belangrijke deelnemingen) verkocht aan zowel buitenlandse als binnenlandse vennootschappen.

Wat het ook wordt, **verkocht u recent, een belangrijke deelneming aan een buitenlandse onderneming en betaalde u de belasting? Dan kan u best eens contact opnemen met een belastingsspecialist om te kijken wat er te redden valt.**